

Plan van aandacht

‘Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling’

SO De Regenboog

Onder verantwoordings van Stichting PCBO

“Kindermishandeling aanpakken vergt lef.

Willen, durven en kunnen opkomen voor het belang van het kind”

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Visie
3. Op weg naar een integrale aanpak
  - a. De huidige situatie
  - b. De gewenste situatie
  - c. Wat is er nodig: voorwaarden en verantwoordelijkheden?
4. Handelingsprotocol Meldcode de Regenboog
5. Implementatietraject gebruik van de Meldcode
6. Meldrecht, meldplicht en zorgplicht
7. Borging
8. Bijlagen

1. Inleiding

Huiselijk geweld en kindermishandeling vormen een groot probleem. Jaarlijks zijn er ruim 200.000 mensen in Nederland slachtoffer van huiselijk geweld.

Wat is huiselijk geweld?

Bij huiselijk geweld wordt iemand mishandeld door een persoon uit de huiselijke kring, bijvoorbeeld een partner, vader, moeder, opa, kind, ex-partner of broer. De mishandeling vindt niet altijd thuis plaats, het kan ook ergens anders gebeuren. Huiselijk geweld wordt ook wel geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA) genoemd. Door huiselijk geweld loopt het slachtoffer schade op. Dat kan lichamelijke schade zijn, bijvoorbeeld blauwe plekken of botbreuken, maar het kan ook psychische schade zijn. (bron: www.augeo.nl)

Wat is kindermishandeling?

In de Wet op de Jeugdzorg wordt kindermishandeling als volgt omschreven: " 'Kindermishandeling is elke vorm van een voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief, opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel.'

Er zijn verschillende vormen van kindermishandeling:

- Lichamelijke mishandeling: alle vormen van lichamelijk geweld, zoals schoppen en slaan.
- Emotionele of geestelijke mishandeling: een volwassene scheldt het kind vaak uit, doet afwijzend en vijandig tegen het kind of maakt het opzettelijk bang.
- Lichamelijke verwaarlozing: het kind krijgt niet de zorg die het nodig heeft.
- Emotionele of geestelijke verwaarlozing: het kind krijgt te weinig positieve aandacht. De ouders of verzorgers negeren de behoefte van het kind aan liefde, warmte en geborgenheid. Dat is bijvoorbeeld zo wanneer een kind getuige is van geweld tussen ouders.
- Seksueel misbruik: de volwassene raakt het kind op een seksuele manier aan.

Het besef groeide dat de bevolking en professionals handvatten nodig had om te weten wat er gedaan kan worden als er signalen zijn van huiselijk geweld en kindermishandeling. Om ervoor te zorgen dat burgers en professionals weten wat ze kunnen en moeten doen als ze huiselijk geweld en kindermishandeling signaleren, is Veilig Thuis tot stand gekomen.

Om het aantal slachtoffers van kindermishandeling en/of huiselijk geweld te verminderen, treedt in 2013 de Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling in werking. In deze wet is vastgelegd dat elke organisatie en beroepskracht die met kinderen en ouders werkt, verplicht is om met een meldcode te werken. Bij de aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling is het belangrijk om signalen van geweld in een vroegtijdig stadium te signaleren. Daarnaast is het van belang te weten welke stappen gezet kunnen worden om het geweld te stoppen. De meldcode biedt houvast bij het zetten van de juiste stappen als er huiselijk geweld of kindermishandeling wordt gesignaleerd.

Wat is het doel van de meldcode?

De meldcode heeft als doel de professionals te ondersteunen in de omgang met signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling en biedt de professionals houvast bij de afweging om wel/niet te melden.

De vijf verplichte stappen van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling:

1. In kaart brengen van signalen
2. Overleggen met collega en eventueel raadplegen van Veilig Thuis
3. Gesprek met cliënt
4. Wegen van het geweld of de kindermishandeling, bij twijfel altijd Veilig Thuis raadplegen
5. Beslissen: hulp organiseren of melden bij Veilig Thuis.

2. Onze visie

De Regenboog is een school voor Speciaal Onderwijs aan leerlingen met een verstandelijke beperking en veelal bijkomende problematiek zoals autisme, hechtingsstoornis, ADHD et cetera. De school valt onder de Wet op Expertise Centra (WEC) en heeft als kerntaak het verzorgen van kwalitatief passend primair onderwijs voor leerlingen in de leeftijd van 4 tot 12/13 jaar met een toelaatbaarheidsverklaring cluster 3.

De school is één van de scholen die onder het gezag vallen van Stichting PCBO te Rotterdam-Zuid (www.pcbo-rotterdam.nl).

De Regenboog wil een ontmoetingsschool zijn en doet dit vanuit Christelijke normen en waarden. Met ons onderwijs willen we de leerlingen vaardigheden bijbrengen op het gebied van sociale competentie, praktische redzaamheid, werkhouding en taakaanpak en kennis en vaardigheden op het gebied van schriftelijke taal, mondelinge taal en rekenen.

Welbevinden en betrokkenheid zijn voor ons de belangrijkste graadmeters; pas wanneer deze in orde zijn zal een leerling optimaal van het onderwijs kunnen profiteren.

We hebben de overtuiging dat **samenwerking en ouderbetrokkenheid** bevorderend zijn voor de ontwikkeling van een kind. Ook zien wij het als een taak van de school om een actieve bijdrage te leveren aan burgerschapsvorming. Als school willen we kinderen regels, waarden, normen en samenwerking bijbrengen. Een goede sociale redzaamheid en **een goed gevoel van eigenwaarde** zijn voor onze leerlingen van groot belang. We vinden we het belangrijk dat de leerlingen kennis hebben van diverse religies en culturen en leren dat iedereen anders is en mag zijn wie hij of zij is.

Wanneer er sprake is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling dan heeft dit altijd een negatieve invloed op het welbevinden van een kind. Dit betekent vaak dat de hele ontwikkeling, waaronder ook het ontwikkelen van een positief zelfbeeld, gevaar loopt.

Het is één van de taken van een onderwijsprofessional om signalen van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld te herkennen en vervolgens met elkaar de juiste stappen te zetten.

*Het **doel** van dit plan van aandacht is dat professionals van SO de Regenboog integraal samenwerken en een eenduidige aanpak hanteren als het gaat om de bestrijding, vermindering en voorkoming van huiselijk geweld en kindermishandeling.*

3. Op weg naar een integrale aanpak

a. De huidige situatie

Voor alle PCBO-scholen geldt het onderstaande:

Een school moet veilig zijn; het schoolplein, de lokalen, het meubilair, de materialen: dat alles moet op orde zijn om ongelukken te voorkomen. Er is op PCBO-scholen aandacht voor fysieke veiligheid. Daarnaast schenken alle scholen ook veel aandacht aan pedagogische en sociale veiligheid. Je kunt pas leren op school als je je daar veilig voelt. PCBO-scholen maken werk van het oefenen met sociale vaardigheden.

Op de Regenboog werken we met 'Zien voor onderwijs' als signaleringsinstrument voor Sova en gebruiken we Sova-methodes en aanvullende materialen om dagelijks spelenderwijs aandacht te besteden aan de 5 'Zienvaardigheden'. Welbevinden en betrokkenheid zijn voor ons de belangrijkste graadmeters. Als deze niet in orde zijn, wordt daar eerst aandacht aan besteed, voordat er wordt gewerkt aan andere vaardigheden.

De 5 Zien-vaardigheden waar aan wordt gewerkt zijn: sociaal initiatief, sociale flexibiliteit, sociale autonomie, impulsbeheersing en inlevingsvermogen.

Er is op dit moment op de Regenboog nog geen leerling-tevredenheidsinstrument. Dit instrument zal op korte termijn ontwikkeld worden voor onze leerlingen.

Onze leerkrachten weten hoe ze moeten handelen als er pesten of agressie op school voorkomt. Er is een pestprotocol (zie ook bijlage). Onze school heeft een vertrouwenspersoon waar kinderen of ouders terecht kunnen.

PCBO-scholen hanteren de Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling Rotterdam-Rijnmond.

Stichting PCBO heeft deze meldcode ondertekend. Dit betekent dat de Regenboog handelt volgens een bepaald stappenplan bij (vermoeden van) huiselijk geweld of kindermishandeling.

Op de Regenboog is de intern begeleider, net als op alle PCBO-scholen, de aandachtsfunctionaris.

Zorgleerlingen worden altijd besproken in de Commissie van Begeleiding (CvB). Wanneer er vermoedens zijn van kindermishandeling en/of huiselijk geweld, dan meldt de leerkracht dit aan de intern begeleider. Deze brengt de casus in tijdens de vergadering van de CvB. De CvB bewaakt het traject volgens de richtlijnen van de Meldcode en stuurt aan, volgt en vraagt om terugkoppeling.

Volgens afspraak worden alle leerlingen die worden besproken in de CvB aangemeld in SISA. Dit wordt met ouders besproken en staat ook vermeld bij de afspraken in het OPP (ontwikkelingsperspectief-document).

Verbeterpunten zijn op dit moment (november 2017):

- Kennis rondom het gebruik van de Meldcode up to date houden
- Leerling-tevredenheidspeiling ontwikkelen en jaarlijks afnemen
- Vastleggen signalen van kindermishandeling en/of huiselijk geweld in LVS
- Vroegtijdig ouders informeren over de bestaande zorgen
- Samenwerking met professionals

b. Gewenste situatie

- Alle leerkrachten en assistenten op de Regenboog zijn op de hoogte van de Meldcode, kennen hun taken en verantwoordelijkheden op dit gebied en kunnen hier naar handelen.
- Er is jaarlijks aandacht voor het up to date houden van de kennis rondom signaleren van kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld worden op een juiste manier geregistreerd in het LVS.
- Signalen van kindermishandeling en/of huiselijk geweld worden altijd gecommuniceerd met ouders. De reactie van ouders wordt ook vastgelegd in het LVS. Er zijn afspraken over wie, wat en hoe.
- Vanaf stap 2 van de meldcode ligt de verantwoordelijkheid bij de CvB. De IB-er is samen met de SMW-er de uitvoerende en zij registreren hun acties in het LVS.
- Bij een melding is altijd SMW en een directielid aanwezig bij het gesprek met ouders.
- De SMW-er houdt contact met Veilig Thuis of Bureau Jeugdzorg over het vervolgtraject na een melding.

c. Wat is er nodig: taken en verantwoordelijkheden?

Het aanpakken van huiselijk geweld en kindermishandeling vraagt van de organisatie inzet. Om te komen tot een effectieve uitvoering van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling is het noodzakelijk om randvoorwaarden te scheppen om een veilig werkklimaat te scheppen waarin medewerkers durven, willen en kunnen handelen. Om het voor medewerkers mogelijk te maken om in een veilig werkklimaat huiselijk geweld en kindermishandeling te signaleren en om de stappen van de meldcode te zetten, draagt de organisatie er zorg voor dat de verantwoordelijkheden duidelijk zijn.

SO de Regenboog draagt een eigen verantwoordelijkheid voor het signaleren van kindermishandeling en voor het ondernemen van actie na het signaleren. De signalen moeten worden doorgegeven aan de instanties die hulp kunnen bieden aan het gezin. De Leerkrachten, assistenten en ondersteuners hebben hierin een duidelijke taak. Zij zien de leerlingen regelmatig en kunnen opvallend of afwijkend gedrag signaleren. Nadat zij signalen hebben opgemerkt is het ook hun taak actie te ondernemen, waarna het protocol wordt gevolgd.

De leidinggevendenden steunen de Leerkrachten en ondersteuners bij deze taak en geven sturing aan de uitvoering van het protocol. Zij zijn er verantwoordelijk voor dat de signalen bij de juiste instantie terechtkomen. Dit betekent dat er deskundigheid moet zijn in het signaleren en in het omgaan met de signalen van kindermishandeling.

De aandachtsfunctionaris adviseert de directie bij het implementeren en borgen van het protocol 'Meldcode Huiselijk geweld en Kindermishandeling' en de verwijzindex SISA binnen de eigen organisatie. Daarnaast biedt de aandachtsfunctionaris in samenwerking met SMW de collega's de ondersteunende informatie en tools en kan deze toepassen.

De aandachtsfunctionaris zorgt er voor dat collega's op de hoogte worden gesteld waar actuele informatie, literatuur en deskundigheidsbevordering op het thema huiselijk geweld en kindermishandeling en SISA te vinden is. Afspraken m.b.t. de privacy zijn opgenomen in het zorgplan van de organisatie.

De directie draagt zorg voor het opnemen van het protocol in het kwaliteitsbeleid van de school en het informeren van ouders en medewerkers over dit beleid.

In het plan van aandacht zijn de genoemde fases uitgewerkt en zijn de verantwoordelijke personen opgenomen.

4. Handelingsprotocol Meldcode Huiselijk Geweld (MHG), Kindermishandeling (KM) en SISA SO de Regenboog

Stap 1: In kaart brengen van signalen (leerkracht is verantwoordelijk)

Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen. Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de 'Signaleringskaart huiselijk geweld en kindermishandeling 2016' (www.ggdrotterdamrijnmond.nl) en/of www.signalenkaart.nl

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Worden ook hypothesen en veronderstellingen vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het gaat om een hypothese of veronderstelling. Maak een vervolgaantekening als een hypothese of veronderstelling later wordt bevestigd of ontcracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een bevoegde beroepskracht.

Stap 2: Collegiale consultatie en zo nodig raadplegen van Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond (Ib-er is verantwoordelijk)

Bespreek de signalen met de aandachtsfunctionaris en vervolgens in de Commissie van Begeleiding (CVB). Vraag zo nodig ook advies aan het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling of aan het Steunpunt Huiselijk Geweld. Het advies wordt gevraagd op basis van anonieme gegevens. Maak een melding bij risicosignalen in SISA. De acties van stap 2 worden genomen door de IB-er in samenwerking met de SMW-er.

Stap 3: gesprek met ouders/verzorgers

Bespreek de signalen met de ouders/verzorgers. Bepaal wie van de organisatie het gesprek voert. **Wie leidt dit soort gesprekken? Functie IB is dubbel... hoe gaan we hier mee om?**

1. leg de ouders/verzorgers het doel uit van het gesprek;
2. beschrijf de feiten die je hebt vastgesteld en de waarnemingen die je hebt gedaan;
3. nodig de ouders/verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
4. kom pas na deze reactie zo nodig en zo mogelijk met een interpretatie van het geen je hebt gezien, gehoord en waargenomen.

Stap 4: Inschatten risico, aard en ernst van het geweld

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de ouders/verzorgers het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie instrument. **In de CvB maar hoe zorgen we voor inbreng van de leerkracht?**

Stap 5: Beslissen: hulp organiseren of melden

Op basis van de afweging in stap 4 besluiten of een melding wordt gedaan of dat de hulp georganiseerd kan worden via de CVB. **Hulp organiseren, wie doet wat?**

Indien de school een melding doet, wordt deze vooraf met ouders/verzorgers besproken. Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders/verzorgers, is alleen mogelijk als de veiligheid van het kind, de ouder of die van u zelf, in het geding is.

Opmerking: Na de melding wordt het traject gevolgd en geëvalueerd. **Wie volgt en evalueert?**

Gebruikte afkortingen:

AF=Aandachtsfunctionaris, Ortho=Orthopedagoog, SMW=School Maatschappelijk Werk, VEILIG THUIS=Advies en Meldpunt Kindermishandeling, SISA= Signaleren en Samenwerken, CVB=Commissie van Begeleiding

De intern begeleider is de aandachtsfunctionaris

	Onderdeel	Wat	Wie	Hoe	Wanneer
SIGNALEREN	Signaleren	Toepassen signaleringskaart	Leerkracht/AF/Ortho/SMW	Observeren van de leerlingen	Dagelijks
		Risicosignalen leerling/ouders inventariseren	Leerkracht/AF/Ortho/SMW		Dagelijks
	Rapporteren	Signalen van vermoedens Kindermishandeling / huiselijk geweld in leerlingdossier beschrijven	Leerkracht/AF/Ortho/SMW	In Parnassys bij notitie stap 1 Meldcode zo feitelijk je bevinding te omschrijven	Bij risicosignalen
	Gesprek ouders	Delen van de zorg met de ouders.	Leerkracht/AF/Ortho/SMW/directie	Bij opvallendheden altijd dezelfde dag de ouders bellen om te communiceren wat je gezien hebt. Reactie van ouders ook noteren.	Bij risicosignalen
CONSULT	Consultatie	Risicosignalen bespreken in CVB	AF/Ortho/SMW		Bij risicosignalen
		Eventueel consulteren bij Veilig Thuis	AF/Ortho/SMW		Bij risicosignalen
	In kaart brengen oudersignalen	Kindcheck	SMW		Indien noodzakelijk
		SISA signaal toetsen op andere betrokken partijen, meenemen in CVB	AF		Bij risicosignalen
	Rapporteren	Resultaat CVB beschrijven. Actiepunten in leerlingdossier.	AF	In Parnassys notitie stap 2 Meldcode	Bij risicosignalen
GESPREK	Gesprek ouders / verzorgers	Bepalen wie gesprek voert	AF in overleg met directie		Bij risicosignalen
		Voeren van gesprek (2 van de 4 personen)	Directie/AF/Leerkracht/SMW		Bij risicosignalen
	Rapporteren	Bevindingen gesprek in leerlingdossier schrijven	AF	In Parnassys bij stap 3 Meldcode	Bij risicosignalen

INSCHATTEN	Taxeren	Risicotaxatie toepassen met informatie uit gesprek ouders en consultatie VEILIG THUIS	AF i.o.m. Leerkracht/SMW		Bij bevestiging signalen
		Bepalen of melding wordt gedaan of dat dit via CVB kan lopen	Directie na overleg met AF/SMW		Na taxatie
	Rapporteren	Argumentatie en indicatoren taxatie en keuze vastleggen in leerlingdossier	AF		Na taxatie
MELDEN	Melden	Melding VEILIG THUIS	Directie		Na keuze taxatie
	Informereren	Ouders informeren over melding	Directie		Na keuze taxatie
		Controleren op vervolgstap VEILIG THUIS	AF		Na melding
	Rapporteren	Melding, afspraken met VEILIG THUIS en reactie ouders vastleggen in leerlingdossier	AF/SMW		Na melding
	Brief	Brief naar ouders omtrent melding VEILIG THUIS	Directie		Na melding
	Rapporteren	Argumenten melding zonder toestemming of medewerking van ouders vastleggen in leerlingdossier	AF/SMW		Na melding
HULP INZETTEN	Hulp inzetten	Uitkomsten adviezen VEILIG THUIS bespreken in CVB	AF		Bij hulp inzetten
		Bepalen welke route wordt gevolgd	CVB		Bij hulp inzetten
	Rapporteren	De gemaakte afspraken met vervolg CJG/SMW of anderen vastleggen in leerlingdossier	AF/SMW		Bij hulp inzetten
	Informereren en betrekken	Ouders informeren over en betrekken bij de gemaakte afspraken en uitkomsten taxatie	Directie in samenspraak met IB		Bij hulp inzetten

VOLGEN	Monitoren	Monitoren op vervolg	AF/SMW		Na melding / hulp inzetten
	Evalueren	Afgeronde trajecten doornemen met ouders	AF/SMW		Bij einde traject

Gedurende het gehele traject is er terugkoppeling van IB naar Leerkracht en vice versa.

Indien afgeweken wordt van dit protocol, omdat de praktijk gebied anders te handelen, dan is het noodzakelijk de werkwijze te motiveren en documenteren.

5. Implementatietraject gebruik van de Meldcode

Acties aandachtsfunctionaris	Tijdspad
Presentatie van 'Plan van Aandacht Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling'	Teamvergadering 24-11-2017
Structurele aandacht in de organisatie ten aanzien van huiselijk geweld en/of kindermishandeling.	2 x per schooljaar op de teamvergadering agenderen
Het borgen van kennis en vaardigheden over de Meldcode Huiselijk Geweld (=HG) en Kindermishandeling (=KM)	Jaarlijks evalueren van het Plan van Aandacht en verbetert daarbij, zo nodig: de inpassing van de meldcode, de afspraken en beslissingen
Onderhoudt eigen kennis over de ontwikkelingen rondom HG en KM	Volgt de cursussen die worden aangeboden in het kader van HG en KM met als doel kennis binnen de organisatie over te dragen
Nieuwe medewerkers bekend maken met de meldcode	Ongeveer 1 maand na aanstelling nieuwe collega
Inbrengen van de nieuwste ontwikkelingen rond huiselijk geweld en kindermishandeling	2x per schooljaar op de teamvergadering agenderen
Adviseert en ondersteunt medewerkers bij het omgaan met zorgsignalen en het werken met de meldcode.	Doorlopend het schooljaar
Opstellen en up to date houden van online documentatiemap Meldcode HG en KM	November 2017, daarna up to date houden
Bespreken met directie: mogelijkheden training medewerkers gespreksvaardigheden m.b.t. feitelijk en objectief signaleren (stap 1 en 2 meldcode)	Bespreking: mei/juni 2017 Training: Schooljaar 2017-2018?
Monitoren: medewerkers noteren structureel de signalen van HG en MH in het leerlingvolgsysteem	Doorlopend het schooljaar
Toe zien op naleving van privacyreglementen, kwaliteit en zorgvuldig handelen van medewerkers	Doorlopend het schooljaar
Netwerkt met aandachtsfunctionarissen in de regio	Door bijwonen van cursussen

Meldrecht, meldplicht en zorgplicht

In de Wet op de jeugdzorg (2005) is het **meldrecht** vastgesteld. Dit betekent dat je wettelijk het recht hebt een melding te doen en daarbij ook alle relevante gegevens over te dragen aan het Veilig Thuis. Het belang van de jongere gaat hierbij vóór het belang van de privacy van het gezin.

In de wet op de Jeugdzorg is ook de **meldplicht** opgenomen:

Wanneer een medewerker van een instelling het vermoeden heeft dat een medewerker van dezelfde instelling zich schuldig maakt aan grensoverschrijdend gedrag tegen leerlingen moet hij dit direct melden bij zijn leidinggevende. Deze geeft het vermoeden door aan het bestuur. Als een medewerker het vermoeden heeft van seksueel misbruik, moet hij dit onmiddellijk bekend maken bij het schoolbestuur, dan is het niet voldoende een leidinggevende te informeren. Het schoolbestuur heeft de plicht de zaak te melden bij de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs als zij aanwijzingen hebben dat een medewerker seksueel of ander geweld gebruikt tegen een leerling.

Naast het meldrecht heeft iedere burger in Nederland een **zorgplicht**. Dit houdt in dat je de plicht tot zorgen voor de jongere hebt. Aan de ene kant de plicht tot zorgen voor de jongere en aan de andere kant de privacywetgeving in de vorm van de Wet bescherming Persoonsgegevens. Dat betekent dat je niet zomaar gegevens zonder toestemming mag geven aan derden.

Dit heet een conflict van belangen. Bij een conflict van belangen weeg je zorgvuldig de belangen die in het geding zijn af.

Dat doe je door het protocol te volgen en door alle stappen die je zet, schriftelijk te vermelden in het dossier. Wanneer je dit doet, kun je voldoen aan de zorgplicht en het meldrecht zonder bijvoorbeeld juridisch te worden vervolgd.

Meer informatie kun je vinden op de website van het Ministerie www.huiselijkgeweld.nl

Borging van de implementatie Meldcode

- 1 x per 2 maanden overleg Aandachtsfunctionaris (IB), orthopedagoog en SMW om Huiselijk Geweld en Kindermishandeling onder de aandacht te houden. Laatste ontwikkelingen en trends bespreken.
- Evaluatie per kwartaal met het management.
- Supervisie medewerkers
- (Individuele) coaching/begeleiding, scholing van medewerkers afgestemd op de functie.
- Actueel houden van de sociale kaart.

Bijlagen

Sociale kaart

De aandachtsfunctionaris controleert regelmatig of de gegevens van de sociale kaart kloppen.

Belangrijke website: www.werkenmetdemeldcode.nl
Op deze site is ook een actuele sociale kaart te vinden.

Landelijke telefoonnummers:

- Veilig Thuis (advies en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (tel. 0800-2000)
- Kindertelefoon (0800-0432)
- Landelijk Bureau Slachtofferhulp (030-2340116)
- Transact (030-2300666)
- NIZW Jeugd / Expertisecentrum Kindermishandeling (030-2306564)
- Opvoedtelefoon (0900-8212205)

Regio Rotterdam:

Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond

Dynamostraat 16 (Zuid)
3083 AK Rotterdam

Tel: 010 - 4 12 81 10

Fax: 010 – 4 11 39 09

Algemeen tel: 0800-2000 (dag en nacht)

Website: www.vooreenveiligthuis.nl

Het Advies Meldpunt Kindermishandeling (**VEILIG THUIS**) is per 1 januari 2015 opgegaan in een nieuwe organisatie Veilig Thuis. Veilig Thuis is het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit zijn regionale organisaties waar slachtoffers, daders en omstanders terecht kunnen voor deskundige hulp en advies. Veilig Thuis is er voor iedereen, jong en oud, die te maken heeft met huiselijk geweld of kindermishandeling. Veilig Thuis geeft advies en biedt ondersteuning, ook aan professionals. Zij hebben liever te veel en wellicht te vroeg afgegeven signalen dat te weinig en te laat.

GGD Rotterdam Rijnmond

Tel: 010 – 433 9966

Website: www.ggdrotterdamrijnmond.nl

Raad voor de Kinderbescherming (RvdK)

Lijnbaan 109

3012 EN Rotterdam

Postbus 1983

3000 BZ Rotterdam

Tel: 010 – 4 43 11 00

Fax: 010 – 4 43 11 10

Website: <http://www.kinderbescherming.nl/>

E-mail: rotterdam@rvdk.minvenj.nl

In het geval dat de ontwikkeling van een kind in gevaar komt, moet de overheid ingrijpen als de situatie van het kind onvoldoende verbeterd. De Raad voor de Kinderbescherming, een onderdeel van het ministerie van Veiligheid en Justitie, voert die taak uit.

Jeugdbescherming Rotterdam-Rijnmond

Dynamostraat 16

3083 AK Rotterdam

Tel: 010 – 2 42 37 00

Fax: 010 – 2 42 39 99

Voor: Feijenoord, Charlois, Ridderkerk, Barendrecht, Groot-IJsselmonde, Rhoon en Poortugaal.

Regionaal preventieteam kindermishandeling

Riagg Rijnmond

Afdeling Preventie

Stationsplein 2

3112 HJ Schiedam

Tel: 010 – 4 40 24 23

E-mail: preventie@riaggrijnmond.nl

Website: <http://riagg-rnw.nl/OverRIAGGRijnmond/Afdelingen/AfdelingPreventie.aspx>

Het Riagg heeft preventieve groepen voor kinderen die oor- en ooggetuige zijn geweest van huiselijk geweld (“Ruzie thuis is niet pluis”, “Let op de Kleintjes” en “Nokken met knokken”) en groepen assertiviteit voor volwassenen.

Bureau Slachtofferhulp

Westblaak 136

Tel: 0900-0101

Politie

Tel: 0900-8844

Vrouwenopvang Rotterdam

Blijf van mijn lijf. ArosA

Heemraadsingel 82

Tel: 010-4769044

School maatschappelijk werk

Tel: 010 – 2930808

Servicepunt Schoolmaatschappelijk Werk

Eendrachtsweg 48

3012 LD Rotterdam

Tel: 010 – 22 11 981

E-mail: info@servicepuntsmw.nl

Website: <http://www.servicepuntsmw.nl/>

Het Servicepunt Schoolmaatschappelijk Werk is een kennis- en servicecentrum op het gebied van schoolmaatschappelijk werk.

De dienstverlening van het Servicepunt richt zich op aanbieders van schoolmaatschappelijk werk, scholen, gemeenten en op organisaties en functionarissen die nauw samenwerken met het schoolmaatschappelijk werk.

Crisismeldpunt FlexusJeugdplein

Centraal Tel: 010 – 22 11 999
Mail: meldpunt@flexusjeugdplein.nl
Website: <http://www.flexusjeugdplein.nl/>

Eendrachtsweg 48	Heindijk 16
3012 LD Rotterdam	3079 PM Rotterdam
Tel: 010 22 11 999	Tel: 010 22 11 999

Aanmeldingen bij het crisismeldpunt kunnen alleen gedaan worden door professionals.

Kindertelefoon

Postbus 1020
3000 BA Rotterdam
Tel voor publiek: 0800 – 0432 (gratis)
Dagelijks 14.00 – 20.00 uur.
Tel: 010 – 4 14 42 04
E-mail: rotterdam@kindertelefoon.nl
Website: <http://www.kindertelefoon.nl/>
Voor kinderen en jongeren tussen de 8 en 18 jaar.

SISA (Stadsregionaal Instrument Sluitende Aanpak)

(ook: Signaleren en Samenwerken)
Schiedamsedijk 95 (GGD)
3011 EN Rotterdam
Tel: 010 – 4 33 99 30
Mail: infosisa@rotterdam.nl
Website: <http://www.sisa.rotterdam.nl/>

Via SISA werken organisaties, die met jongeren/kinderen werken, nauw samen. Met elkaar vormen ze een sluitend netwerk om de kinderen/jongeren van 0 tot 23 jaar, die risico's lopen of problemen hebben te signaleren en te begeleiden. Voor iedereen die met (risico-)jeugd te maken heeft is SISA belangrijk gereedschap.

SISA richt zich op alle regionale instellingen, organisaties, deelgemeenten en gemeentelijke diensten die de betreffende kinderen/jongeren en eventueel hun gezinnen via een op maat gesneden traject hulpverlening bieden en begeleiden. Door vroegtijdig te signaleren en begeleiding te bieden kan erger worden voorkomen.

Lucertis Kinder- en Jeugdpsychiatrie

Tel: 088 - 358 88 88
Mail: informatie@lucertis.nl

Rotterdam Noord

Max Euwelaan 70
3062 MA Rotterdam
Tel: 088- 3585342

Rotterdam Zuid

Carnissensingel 51
3083 JA Rotterdam
Tel: 088- 3585351

Kinder- en jeugdpsychiatrie. Je kunt bij hen terecht voor een breed spectrum van aandoeningen waaronder ADHD, (vormen van) autisme, hulp bij het verwerken van schokkende gebeurtenissen, een depressie, angst, gedragsproblemen, ontwikkelingsproblemen bij heel jonge kinderen, eetproblemen en ernstige leerproblemen.

DOSA-Regisseur

Dg. Feijenoord: John Vos

Tel: 010 – 2 91 60 55

E-mail: dosa@feijenoord.rotterdam.nl

Website: <http://www.rotterdam.nl/eCache/TER/10/11/566.html>

Dg. Charlois: Anja Rullens

Mail: dosa@charlois.rotterdam.nl

Dg. IJsselmonde: Willem van Breukelen

Tel: 010 – 4 79 82 37

E-mail: dosa@ijsselmonde.rotterdam.nl

DOSA staat voor Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak. Het doel van DOSA is het tijdig voorkómen van ernstig probleemgedrag bij jongeren in een bepaalde deelgemeente. Verder het tegengaan en bestrijden van hinderlijk en overlastgevend gedrag onder jongeren in die deelgemeente. DOSA zorgt er, samen met de partners, voor dat risico - en probleemjongeren (weer) naar school of aan het werk gaan of indien nodig in een hulpverleningstraject geplaatst worden.

DOSA richt zich op alle jongeren tot 23 jaar, die binnen een bepaalde deelgemeente wonen en problemen hebben. Die problemen kunnen gaan over slechte omstandigheden in het gezin. Maar ook over financiën, huisvesting, gezondheid, school, werk of problemen met politie en justitie en relaties of sociale omgeving. Het gaat om zware problematiek die de mogelijkheden en capaciteit van de professional te boven gaat. Of er is sprake van overlast. De aanpak richt zich niet alleen op individuen maar soms ook op een heel gezin.

CED Groep

Dwerggras 30

3068 PC Rotterdam

Postbus 8639

3009 AP Rotterdam

Tel: 010 – 4 07 15 99

E-mail: info@cedgroep.nl

Website: www.cedgroep.nl

De CED-Groep adviseert, begeleidt, ondersteunt, traint en coacht professionals die in het onderwijs en kinderopvang werken. Dat gebeurt rond thema's als taal, rekenen, leerprestaties, sociale competentie en zorg.

Sites

- Maak bij het signaleren van huiselijk geweld of kindermishandeling gebruik van de 'Signaleringskaart huiselijk geweld en kindermishandeling 2016' (www.ggdrotterdamrijnmond.nl) en/of www.signalenkaart.nl
- www.nji.nl
Nederlands Jeugdinstituut
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijkgeweld/inhoud/meldcode
- www.lvak.nl
Landelijke vakgroep aandachtsfunctionaris en kindermishandeling
- www.kadera.nl
Kadera streeft naar een wereld zonder huiselijk geweld. Dit doen we door vrouwen en mannen en hun kinderen op te vangen en begeleiding bij mensen thuis te bieden, maar ook door voorlichting en trainingen te verzorgen. Daarnaast wil Kadera vooral iedereen in de samenleving stimuleren om zich in te zetten tegen huiselijk geweld, zowel bedrijven en organisaties als particulieren. Niet per se met grote acties, maar juist vanuit datgene wat iemand al doet en goed kan. Want alleen samen kunnen we huiselijk geweld echt verslaan.

Apps

Meldcode

De Meldcode App helpt professionals in te grijpen bij vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling. De App behandelt de 5 stappen van de meldcode en biedt de mogelijkheid direct met de juiste instanties in contact te treden.

Handreiking signaleren in SISA voor professionals binnen de PCBO

Wat is SISA?

SISA is de verwijsindex van Rotterdam en dertien omliggende gemeenten. SISA is een afkorting van Signaleren en Samenwerken en staat voor: SamenwerkingsInstrument Sluitende Aanpak. Het is een digitaal systeem dat inzichtelijk maakt welke organisaties betrokken zijn rondom een kind tot 23 jaar. Doel van SISA is eraan bijdragen dat alle kinderen van 0 tot 23 jaar zich optimaal kunnen ontplooiën.

Het belangrijk dat alle betrokken organisaties bij een kind dit vroegtijdig van elkaar weten en samenwerken.

Tijdig gebruik maken van SISA en elkaar tijdig leren kennen maakt de kans op, een onvolledige analyse van de problematiek en escalaties kleiner en kan inzet van dubbele trajecten voorkomen.

Het werken met een verwijsindex is opgenomen in de jeugdwet (artikel 7.1.2.1).

Binnen Rotterdam is afgesproken dat alle organisaties die met kinderen werken aangesloten zijn op SISA.

Het onderwijs en SISA

Het is belangrijk om zo vroeg mogelijk bij kinderen/jongeren te signaleren dat sprake kan zijn van problematiek en extra ondersteuning gewenst is.

Het onderwijs kan snel zien welke zorgfactoren er in het leven van een leerling zijn en/of er behoefte aan ondersteuning bestaat. Het gaat bij SISA om meervoudige problematiek of zorgfactoren die van dien aard zijn dat zij van grote impact kunnen zijn op het welbevinden van een leerling en een bedreiging kunnen vormen voor de verdere ontwikkeling. Het gaat dus niet om leerproblemen sec, maar om een combinatie van leer- en gedragsproblemen en/of sociale problemen.

Voor de onderwijsprofessional is het belangrijk te weten dat de leerling bij andere instanties bekend is. Zo kan er veel sneller worden geschakeld en heeft de onderwijsprofessional maximale informatie over wie er allemaal bij zijn of haar leerling is betrokken.

SISA wordt gebruikt om vroegtijdig de zorg en/of betrokkenheid die er is rondom een leerling bekend te maken.

Ouders en SISA

Ouders/verzorgers en jongeren vanaf 12 jaar moeten altijd door de onderwijsprofessional worden geïnformeerd over het SISA signaal. Hierbij kan aangegeven worden dat SISA gebruikt wordt zodat de professionals elkaar makkelijker en sneller kunnen vinden. Het is een stedelijke afspraak om in SISA een signaal van betrokkenheid af te geven.

Het informeren over het signaal in SISA dient in een zo vroeg mogelijk stadium te worden gedaan. ***Er is nooit toestemming nodig voor het afgeven van dit signaal.*** Dit is vastgelegd in de jeugdwet. Het is niet nodig omdat in SISA geen inhoudelijke informatie verwerkt wordt. Dus ook als ouders/verzorgers of leerling het niet eens zijn met het afgeven van een signaal in SISA mag er (wettelijk gezien) gesignaleerd worden in SISA. Het is dan wel belangrijk om de weerstand van ouders/verzorgers/leerling in het eigen dossier vast te leggen.

Wanneer een signaal in SISA afgeven

Binnen de PCBO is afgesproken dat ib-ers een signaal afgeven in SISA. Op sommige scholen geeft de smw-er een signaal af. Van belang is de afstemming tussen deze twee professionals over wie het signaal afgeeft en de afspraak over hoe men elkaar van de matches op de hoogte stelt.

Er wordt een signaal afgeven voor:

1. Kinderen voor wie een smw dossier aangemaakt wordt en ouders vaker dan eenmaal contact hebben met het smw en er sprake is van problematiek op meerdere gebieden
2. Kinderen voor wie het sportfonds wordt aangevraagd (eenmalig contact) en na doorvragen blijkt dat de financiële problematiek onderdeel uitmaakt van meerdere problemen op andere gebieden
3. Kinderen die in het MDO/OZO besproken worden en er sprake is van problematiek op meerdere leefgebieden (dus niet alleen een leerprobleem)
4. Kinderen die aangemeld worden bij het wijkteam
5. Kinderen die aangemeld worden bij de pedagoog van het CJG of voor extra onderzoek
6. Kinderen die meerdere malen betrokken zijn geweest met leerplicht
7. Kinderen die te maken hebben met huiselijk geweld en kindermishandeling
8. Kinderen die bij Veilig Thuis en/of het Jeugdbeschermingsplein gemeld worden

Voorbeeld tekst schoolgids/website

SISA

De.....(naam van de school) is net als alle andere scholen in Rotterdam aangesloten op SISA. SISA staat voor Signaleren en Samenwerken. SISA is een computersysteem. Soms heeft een kind of jongere ondersteuning nodig tijdens het opgroeien. Dan kan het gebeuren dat meerdere professionals tegelijkertijd bij uw kind betrokken zijn of ondersteuning bieden. Het is belangrijk dat deze professionals dit zo snel mogelijk van elkaar weten, zodat er snel samengewerkt kan worden.

Via SISA maken organisaties hun betrokkenheid bij een kind kenbaar. Als school vinden wij het belangrijk om met deze instanties samen te werken en samen met deze professionals en u in gesprek te gaan over de meest passende zorg en de rol die school hierin kan spelen. Wij zullen onze betrokkenheid bij leerlingen waar wij een zorg over hebben of extra (zorg)ondersteuning aanbieden in SISA kenbaar maken. SISA is geen openbaar systeem en is alleen inzichtelijk voor de organisaties die aangesloten zijn op SISA én hun betrokkenheid op de leerling in SISA kenbaar hebben gemaakt. SISA is goed beveiligd. Dit moet volgens de Wet Bescherming Persoonsgegevens. In SISA staat alleen de organisatie naam, de contactgegevens van de professional en naam, geboortedatum, geslacht van het kind. SISA kent geen enkele inhoud.

Voor vragen over SISA kunt u de website van SISA www.sisa.rotterdam.nl raadplegen. Hierop vindt u tevens een kort voorlichtingsfilmpje over de werking van SISA.

Omgaan met privacy

Tijdens het uitvoeren van de stappen in het protocol, is het belangrijk dat er zorgvuldig gehandeld wordt. Er is immers sprake van persoonlijke informatie over jongeren en gezinnen.

De wet op de Jeugdzorg (2005) geeft de gedragslijnen aan over het inzagerecht.

Een ouder en/of wettelijk vertegenwoordiger (bijvoorbeeld een voogd) heeft het recht om het dossier van zijn/haar kind in te zien. Jongeren tussen de 12 en 16 jaar hebben gedeeltelijk recht op inzage en vanaf 16 jaar heeft een jongere recht op inzage. Inzage kan worden geweigerd wanneer het belang van de jongeren, de melder en/of informant wordt geschaad.

Belangrijke tips bij het omgaan met privacy

- Betrek bij een overleg niet teveel mensen.
- Zorg dat informatie over jongeren en gezinnen altijd binnenshuis blijft. Emoties kunnen de privacy in gevaar brengen. Betrek daarom alleen personen die in het stappenplan genoemd worden.
- Contact met andere instellingen kan alleen na toestemming van de ouder of wettelijk vertegenwoordiger. Contact met andere instellingen zonder toestemming kan alleen anoniem. Het gezin of jongeren mag dan niet bekend worden gemaakt.
- Een uitzondering hierop is het contact met het VT. Dit kan zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger.
- Wees zorgvuldig met schriftelijke informatie. Verzorger(s) hebben recht op inzage in verslagen, formulieren en observatieverslagen. Alleen als het anonieme werkaantekeningen zijn, hebben ouders geen inzagerecht.
- Schrijf daarom alsof de verzorger(s) over je schouder meekijken. Beschrijf waarneembaar gedrag en wees voorzichtig met interpretaties.
- Als de verzorger(s) een verslag willen inzien, kun je voorstellen om het samen met hen te lezen. Erover te praten en waar nodig toe te lichten. Daarna kan een kopie worden meegegeven. Een andere mogelijkheid is om de belangrijkste punten uit het verslag en afspraken tijdens het gesprek op papier te zetten en aan de verzorger(s) te geven. Dit vormt tegelijk een leidraad voor eventuele volgende gesprekken met de verzorger(s).
- Schriftelijke informatie moet goed worden opgeborgen in een afsluitbare kast.
- Informatie die niet (meer) relevant is moet worden vernietigd of aan ouders worden meegegeven.
- Schriftelijke informatie mag niet zonder toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordiger aan derden worden verstuurd. Eén uitzondering hierop vormt het VT.
- Schriftelijke informatie die de instelling van derden ontvangt, moet ook met toestemming van de ouders of wettelijke vertegenwoordiger zijn verstuurd. Als dit niet zo is, is het verstandig de informatie terug te sturen.